

กำเนิด ศนย. NCD

นพ.อรรถเกียรติ กาญจนพิบูลวงศ์

Non-communicable diseases หรือที่เรารู้จักกันในชื่อ “NCDs” หรือ “โรคไม่ติดต่อ” ซึ่งครอบคลุม 4 โรคหลักคือ โรคเบาหวาน โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคตาเดินหายใจเรื้อรัง และมะเร็ง หลายท่านมองว่าเป็นเรื่องใหม่ที่จะเข้ามามีบทบาทมากขึ้นแทนที่โรคติดต่อ ทั้งที่จริงแล้วประเทศไทยประสบปัญหา NCDs สะสมมาเป็นเวลานาน ผู้เชี่ยวชาญหลายท่านทั้งภายใน และภายนอกกระทรวงสาธารณสุขได้เล็งเห็นปัญหา NCDs มาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว องค์กรหลายองค์กรถูกสร้างขึ้นเพื่อรับผิดชอบในการสร้างมาตรการเพื่อต่อสู้กับโรคไม่ติดต่อ

การที่มีองค์กรที่หลากหลายที่จะร่วมต่อสู้กับปัญหา NCDs ที่มีอยู่ ถือเป็นเรื่องที่ดี อย่างไรก็ตาม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการควบคุมป้องกันโรคไม่ติดต่อนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกองค์กรต้องทราบเป้าหมายร่วม และทราบว่าบทบาทของตนเองนั้นเป็นองค์ประกอบด้านใดของงาน NCDs และมีความเชื่อมโยงระหว่างองค์กรอื่นอย่างไร ดังนั้นการดำเนินการควบคุมโรคไม่ติดต่ออย่างมียุทธศาสตร์ จำเป็นต้องมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงหน่วยงาน และองค์กรต่างๆ ที่ดูแลงาน NCDs ทั้งหมด เพื่อสามารถอธิบายสถานการณ์การดำเนินการควบคุมป้องกันโรคไม่ติดต่อในประเทศไทยได้ และสามารถเป็นผู้ช่วยขับเคลื่อนแผนงานควบคุมป้องกัน NCDs อย่างมีทิศทาง ภายใต้การติดตามผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ตามหลักระบาดวิทยา

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข จึงได้ก่อตั้งหน่วยงานใหม่ เพื่อมาช่วยบูรณาการเรื่องเก่า (NCDs) ขึ้น ภายใต้ชื่อ “ศูนย์พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์แผนงานควบคุมโรคไม่ติดต่อ” หรือมีชื่อย่อว่า “ศนย. NCD” ตั้งแต่เดือน มกราคม 2558 โดยมีบทบาทอย่างเป็นทางการคือ 1. สนับสนุนให้เกิดการพัฒนา นโยบายและยุทธศาสตร์การควบคุมโรคไม่ติดต่อ และแนวทางการแปลงนโยบายและยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ 2. กำหนดแผนงานเสริมสร้างความร่วมมือและการประสานงานโครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อภายในกรมควบคุมโรค และระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3. สนับสนุนการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการติดตามประเมินผลการควบคุมโรคไม่ติดต่อระดับประเทศให้เป็นเอกภาพ และอำนวยความสะดวกให้เกิดกลไกการขับเคลื่อนการติดตามและประเมินผลการควบคุมโรคไม่ติดต่อระดับประเทศ เขต และจังหวัด 4. จัดการและดำเนินงานศูนย์ข้อมูลข่าวสารโดยจัดระบบเชื่อมโยง รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ตลอดจนรับข้อมูล ปัญหาอุปสรรค และทบทวน

ประเมินผลการดำเนินงานของกรมควบคุมโรค เพื่อจัดทำข้อเสนอระดับนโยบายและยุทธศาสตร์ในการควบคุมโรคไม่ติดต่อ 5. เป็นตัวแทนของกรมควบคุมโรคในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกกรม กระทรวง และต่างประเทศ 6. ส่งเสริมการสร้างศักยภาพบุคลากรในการพัฒนาด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับประเทศให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกรมควบคุมโรค และ 7. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ด้วยกลไกของ สนย. NCDs นี้ จึงเต็มไปด้วยความมุ่งหวังว่า ในอนาคตอันใกล้ ประเทศไทยจะมีนโยบาย และแผนงานโครงการ ที่มีพื้นฐานจากการบูรณาการงานอย่างชัดเจน ในขณะเดียวกัน นโยบายต่างๆ นั้น จะต้องถูกนำมาแปลงสู่แผนปฏิบัติการที่มีประสิทธิภาพเช่นกัน และในที่สุดการดำเนินการควบคุมโรค NCDs อย่างมียุทธศาสตร์ร่วม จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการมีสุขภาพดี ห่างไกลจากโรค NCDs และก้าวแรกของ สนย. NCD ที่จะเร่งดำเนินการในปี 2558 นี้ คือ การประเมินแผนงาน NCDs ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา และการจัดประชุมภาคีภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อการบูรณาการแผนงาน NCD และการผลักดันให้เกิดนโยบายระดับประเทศที่จะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานควบคุมป้องกันโรค NCDs และปัจจัยเสี่ยงในระดับภูมิภาค

ผู้อำนวยการ สนย. NCD พญ.สุพัตรา ศรีวิชัยากร

ทีมงาน สนย. NCD